

Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi
International Journal of Teaching Turkish as a Foreign Language

Geliş/Received: 30.11.2022 Kabul/Accepted: 29.03.2023

Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Söz Varlığı: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği*

Hamiyet GÖKMEN^a

Gökçen GÖÇEN^b

^a Öğr. Gör., İZÜTEM, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE, hamiyet.gokmen@hotmail.com
id : 0000-0001-8197-7937

^b Doç. Dr., Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Eğitim Fakültesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul, TÜRKİYE, ggocen@fsm.edu.tr
id : 0000-0001-7552-8406

Öz. Sözcükler bir dilin temelini oluşturmaktadır. Dil öğretim sürecinde dili öğrenenler, yeni sözcükleri iletişim ortamlarında ve öğretim süreçlerinde kullanılan ders materyallerinden kazanmaktadır. Araştırmacılar bu süreçte, öncelikle dilde çok sık kullanılan sözcüklerin öğretilmesi gerektiğini ifade etmekte ve sözcüklerin kullanım sıklığını belirlemek için sıklık çalışmaları yapmaktadırlar. Sözcük sıklığı üzerine yapılan araştırmalar, dil öğretimi için önemli veriler sunan çalışmalardır. Sıklık çalışmaları, ders kitapları üzerinde daha fazla yapılmaktadır. Bu çalışmalar, öğretim sürecinde yer alan söz varlığı öğelerinin saptanması; hangi seviyede hangi sözcüklerin öğretilmesi gerektiğinin belirlenmesi ve öğretime uygun materyallerin hazırlanması bakımından büyük önem taşımaktadır. Bu önemden hareketle araştırmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki söz varlığı öğelerinden sözcükler, deyimler, ikilemeler, atasözleri, tekerlemeler ve bilmecelerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla yapılan çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın veri kaynağını, yabancılar için Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarından Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim seti oluşturmaktadır. Araştırmada yabancılar için Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı öğelerine yönelik veriler doküman analiziyle toplanmış; söz varlığının analizi için içerik analizinden, söz varlığı öğelerinin sıklıklarını belirlemek için ise betimsel analizden yararlanılmıştır. Çalışmadan elde edilen verilere göre ders kitaplarında, sözcüklerden sonra en fazla rastlanılan söz varlığı öğesi deyimler sonra sırasıyla ikilemeler, atasözleri ve tekerlemelerdir. Bilmeceler ise ders kitaplarında yer almamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, yabancılar için Türkçe ders kitapları, sözcük öğretimi, söz varlığı

* Bu çalışma Doç. Dr. Gökçen GÖÇEN ÖZDEMİREL danışmanlığında Hamiyet GÖKMEN'in aynı başlıkla 2021 yılında hazırladığı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Bu çalışma 15-16 Eylül 2022 tarihlerinde düzenlenen "8. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi"nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Vocabulary in Turkish Textbooks for Foreigners: The Case of Van Yüzüncü Yıl University Turkish Language Teaching Set for Foreigners

Abstract. Words form the basis of a language. During the language teaching process, the learners acquire new words through the help of the course materials used in the communication environment and teaching process. Researchers stated that the words which are used the most frequently should be taught during this process and they also carried out frequency studies to determine the frequency of the words. Studies carried out on the word frequency provide important data for language teaching. These studies should be carried out more often on textbooks since these textbooks constitute the main source. These studies carry great importance in terms of determining the vocabulary items in the teaching process, determining the words to be taught at different levels and in terms of preparing the materials suitable for the teaching. Based on this importance, in this research it was aimed to determine the words, idioms, reduplications, proverbs, rhymes and riddles among the vocabulary items included within the textbooks used during the Turkish teaching process. For this purpose, the study was carried out with the case study pattern, which is one of the qualitative research methods. The data source of the research was formed by the Turkish teaching set prepared by the Van Yüzüncü Yıl University for teaching the Turkish language to the foreigners. In this research, the data on the vocabulary items used within the Turkish textbooks for foreigners were collected through document analysis; content analysis was used for the vocabulary, while the descriptive analysis was used to determine the frequencies of the vocabulary items. According to the data obtained from the research, idioms were the most commonly used vocabulary items in the textbooks after words. They were followed by reduplications, proverbs and rhymes, respectively. Riddles were not included in any of the textbooks.

Keywords: Turkish education, teaching Turkish as a foreign language, Turkish textbooks for foreigners, teaching vocabulary.

1. GİRİŞ

Sözcükler aracılığıyla insanlar, zihinlerindeki duygu ve düşünceleri karşındakilere iletmektedirler. Demiriz'e (2019, s. 15) göre bir dilin hem ana dili hem de yabancı dil olarak öğretiminde en önemli unsurlardan biri sözcüklerdir. Sözcük kazanımı, dil öğretim sürecinde gerekli ve zorunlu bir unsurdur. Şenyiğit'e (2020, s. 22) göre sözcük öğretimi, dil öğretiminin vazgeçilmezidir. Sözcük öğretimi, öğrenenin en sık kullanacağı sözcüklerin kazanımı ile başlamakta ve öğrenenlerin dil öğrenme amaçlarına uygun sözcüklerin ilave edilmesi ile devam etmektedir (Yıldız, 2018). Hangi sözcüklerin, ne zaman öğretileceğinin belirlenmesi için de sözcüklerin kullanımına yönelik sıklık çalışmaları yapılmaktadır.

Yazılı Türkçenin sözcük sıklığı listesi ilk defa Göz (2003) tarafından 1995-2000 yılları arasında yayımlanan kitap, gazete ve dergilerin incelenmesiyle ortaya konmuştur. Ölker (2011), Göz'ün (2003) çalışmasını örnek alarak 1945-1950 yılları arasındaki yazılı metinleri incelemiş ve hazırlanabilecek bir "Temel Türkçe Sözlük"ün alt yapısına katkı sağlamak istemiştir. Çal (2015) da Göz'ün (2003) ve Ölker'in (2011) çalışmalarını örnek alarak 1975-1980 yılları arasındaki yazılı metinlerdeki sözcük sıklığını belirlemiştir. Bu çalışmalar doğrultusunda araştırmacılar sözcük öğretimi noktasında önemli veriler ortaya koymuşlardır.

Bu verilerden hareketle araştırmacılar ana dili eğitimi ders kitaplarını, okuma kitaplarını, öğrenenlerin yazılı anlatımlarını incelemiş ve elde edilen veriler arasında karşılaştırmalar yapmışlardır (Apaydın, 2010; Baş, 2006; Çifçi, 1991; İpek Eğilmez, 2010; Karadağ, 2005; Karatay, 2004; Kurudayıoğlu, 2005; Pilav, 2008; Temur, 2006; Turhan, 2010; Uluçay, 2011; Uludağ, 2010). Bu çalışmalar, ana dili

eğitiminde hem materyallerin hazırlanması hem de sözcük öğretiminde kullanılacak sözcüklerin belirlenmesi hususunda yol gösterici olmuştur.

Göçen'e (2016) göre Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de ana dili öğretimi sürecinde olduğu gibi dilde en sık kullanılan sözcük ve sözcük gruplarının öncelikli olarak öğretilmesi gerekmektedir. Bu durumda ana diline ilişkin çalışmalar sonucunda elde edilen verilerden faydalanılabilmektedir ancak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde ihtiyaç duyulan sözcükler öğrenenlerin yaşı, cinsiyeti; bireysel farklılıkları, yaşadıkları coğrafya gibi çeşitli sebeplerle farklılık gösterebilmektedir. Bu sebepler de göz önünde bulundurularak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde sözcük öğretimi konusunda öğretilecek sözcük ve sözcük gruplarının belirlenmesi bir gerekliliktir. Bu gereklilikten yola çıkarak araştırmacılar, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders ve okuma kitaplarında ya da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin sözlü ve yazılı anlatımlarında kullandıkları sözcük ve sözcük gruplarına ilişkin sıklık çalışmaları yapmaktadırlar (Arslan, 2014; Aydın, 2015; Aydın ve Açık, 2017; Bozkurt, 2015; Göçen, 2016; Gündoğdu, 2019; Hayran, 2019; Kılıç, 2017; Mustafaoğlu 2018; Özdemirel, 2017; Serin, 2017; Şimşek, 2015; Yahşi, 2020).

Yapılan bu çalışmalarda genellikle Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe, Yedi İklim Yabancılar için Türkçe, Gazi Üniversitesi Yabancılar için Türkçe, İstanbul Üniversitesi Yabancılar için Türkçe, Dokuz Eylül Üniversitesi İzmir Yabancılar için Türkçe öğretim setlerindeki söz varlığı, sözcük sıklığı ve yaygınlığı belirlenerek sözcük listeleri oluşturulmuş ve yapılan çalışmalarda söz varlığı unsurları tespit edilerek sözcük havuzu oluşturulmuştur. Alanyazında yapılan taramalara göre öğretim setleri içerisinde en az Dokuz Eylül Üniversitesi İzmir Yabancılar için Türkçe öğretim seti üzerinde söz varlığı çalışması yapıldığı; Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe, Yedi İklim Yabancılar için Türkçe, Gazi Üniversitesi Yabancılar için Türkçe ve İstanbul Üniversitesi Yabancılar için Türkçe öğretim setlerinin söz varlığı bakımından daha fazla incelendiği tespit edilmiştir.

1.1 Amaç

Ders kitapları öğretim ortamındaki en önemli temel kaynaktır. Bu bakımdan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında hedef söz varlığı öğelerinin belirlenmesi konusunda bir birlik ve ölçüt oluşturulabilmesi için daha fazla sayıda yabancılar için Türkçe ders kitabının incelenmesi önem taşımaktadır. Alanyazın incelendiğinde Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setinin söz varlığı bakımından daha önce incelenmediği tespit edilmiştir. Bu bağlamda bu çalışmada Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setinde yer alan ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının kullanım sıklıklarını tespit etmek amaçlanmıştır.

1.2 Problem

Bu çalışmada “Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında hangi söz varlığı öğeleri bulunmaktadır ve bunların kullanım sıklığı nedir?” problem sorusundan hareketle aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında var olan söz varlığı unsurlarının sayısı nedir?
2. Yabancılar için Türkçe A1 ders kitabında var olan söz varlığı unsurları ve bunların kullanım sıklığı nedir?
3. Yabancılar için Türkçe A2 ders kitabında var olan söz varlığı unsurları ve bunların kullanım sıklığı nedir?
4. Yabancılar için Türkçe B1 ders kitabında var olan söz varlığı unsurları ve bunların kullanım sıklığı nedir?
5. Yabancılar için Türkçe B2 ders kitabında var olan söz varlığı unsurları ve bunların kullanım sıklığı

nedir?

6. Yabancılar için Türkçe C1 ders kitabında var olan söz varlığı unsurları ve bunların kullanım sıklığı nedir?

7. Yabancılar için Türkçe C2 ders kitabında var olan söz varlığı unsurları ve bunların kullanım sıklığı nedir?

Araştırmanın Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecine, hangi sözcüklerin hangi seviide öğretileceği konusuna katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Bu araştırma yabancılar için Türkçe ders kitaplarında hangi söz varlığı öğelerinin bulunduğunu, bunların kullanım sıklığının ne olduğunu ortaya koymayı amaçlayan; derinlemesine ve bütüncül bir yaklaşımla inceleme yapmaya yönelik nitel bir durum çalışması olarak planlanıp yürütülmüştür. Fraenkel ve Warren'e (2000, s. 669) göre nitel araştırma, araştırmacının doğal bir süreç içerisinde oluşan olguları tüm karmaşıklığı içinde incelemesidir.

2.1 İncelenen dokümanlar

Bu çalışmada incelenen dokümanlar, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setinde bulunan A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 seviyesi Türkçe ders kitaplarından oluşmaktadır. Yabancılar için Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı öğelerinin ortaya konması amacıyla çalışma kapsamında incelenen ders kitaplarının özellikleri Tablo 1'de şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 1

Araştırmada İncelenen Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarının Özellikleri

Öğretim Seti	Yayınevi	Seviye	f
Yabancılar için Türkçe Temel Düzey	Hiperlink Eğitim İletişim Yayıncılık	A1	1
Yabancılar için Türkçe Temel Düzey	Hiperlink Eğitim İletişim Yayıncılık	A2	1
Yabancılar için Türkçe Orta Düzey	Hiperlink Eğitim İletişim Yayıncılık	B1	1
Yabancılar için Türkçe Orta Düzey	Hiperlink Eğitim İletişim Yayıncılık	B2	1
Yabancılar için Türkçe İleri Düzey	Hiperlink Eğitim İletişim Yayıncılık	C1	1
Yabancılar için Türkçe İleri Düzey	Hiperlink Eğitim İletişim Yayıncılık	C2	1
Toplam			6

Tablo 1'de görüldüğü gibi araştırma kapsamında A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 seviyelerinde toplam 6 adet yabancılar için Türkçe ders kitabı incelenmiştir.

2.2 Veri toplama yöntemi ve aracı

Araştırma kapsamında ders kitaplarında yer alan metinler öncelikle bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Sonrasında A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviye dosyaları oluşturulmuştur. Metinlerdeki sözcüklerin analiz edilmesinin ardından kullanılmak üzere her bir seviyeye yönelik sözcükler, ikilemeler, deyimler, atasözleri, tekerlemeler ve bilmececeler olmak üzere alt dosyalar eklenmiştir.

A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 seviyelerinde yabancılar için Türkçe ders kitaplarında hangi söz varlığı öğelerinin kullanıldığının, bunların kullanım sıklığının ne olduğunun ortaya konması amacıyla yapılan incelemede veriler doküman analiziyle toplanmıştır. Söz varlığına yönelik veriler ders kitaplarını oluşturan okuma, konuşma, yazma metinleri, metin altı soruları ve dil bilgisi alıştırmaları gibi ders kitaplarında var olan bölümlerin incelenmesinden elde edilmiştir. İnceleme sırasında, ders kitaplarında diğer ders kitaplarından farklı olarak dinleme bölümünün olmadığı tespit edilmiştir. Ders kitaplarına ait CD'lerde ise okuma metinlerine ait ses kayıtlarının bulunması sebebiyle dinleme metinleri incelemeye dâhil edilmemiştir.

2.3 Verilerin analizi

Ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarına yönelik verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi birlikte kullanılmıştır. Çalışma kapsamında, betimsel analizde yabancılar için Türkçe ders kitaplarında yer alan söz varlığı unsurlarının sıklıkları belirlenmiş; içerik analizinde ise yabancılar için Türkçe ders kitaplarında hangi söz varlığı unsurlarının bulunduğu tespit edilmiştir.

Çalışmada ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının kullanım sıklıklarının tespit edilmesinde CİBAKAYA 2.3 dizin programı kullanılmıştır. CİBAKAYA, programı kullanılmadan önce adı geçen programın ve çalışmanın kapsamının gerektirdiği şekilde sözcük verileri, uzmanların görüşleri doğrultusunda analiz edilmiştir. Bu çalışmada sözcük sıklık listeleri hazırlanırken Göz (2003), Kurudayıoğlu ve Karadağ (2005), Baş (2011) ve Göçen'in (2016) çalışmalarındaki ölçütler örnek alınmıştır. Bu kapsamda metinler üzerinde şu işlemler yapılmıştır:

1. Metindeki özel isimler silinmiştir.
2. Sözcüklerdeki çekim ekleri, fiillerdeki zaman ve kişi ekleri silinerek sözcükler yalın olarak ele alınmıştır. Fiillerin sonuna “-” işareti eklenmiştir.
3. Birleşik isimler, birleşik fiiller, ikilemeler, deyimler, atasözleri ve deyimler kalıp olarak ele alınmıştır. Bu ifadeler “+” işareti ile birleştirilmiştir.

Metin üzerinde yapılan bu işlemlerin ardından söz varlığı öğelerinin kullanım sıklıkları kullanılan program aracılığıyla ortaya konmuştur. Sözcük sıklığı listeleri MS Excel programına aktarıldıktan sonra sözcük türlerine ayrılmıştır. Elde edilen veriler tablolar hâlinde sunulmuştur.

3. BULGULAR

Araştırmada ele alınan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının kullanımına ilişkin elde edilen veriler, çalışmanın alt amaçları doğrultusunda aşağıda başlıklar hâlinde sunulmuştur.

3.1. Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında var olan söz varlığı unsurlarının sayısına yönelik bulgular

Çalışmada, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setine ait A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyesi ders kitapları incelenmiştir. Ders kitaplarındaki sözcükler, deyimler, ikilemeler, atasözleri ve tekerlemeler belirlenmiştir. Yapılan çalışmada, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe

öğretim setine ait A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyesi ders kitaplarında, bilmecelere yer verilmediği tespit edilmiştir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setine ait A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyesi ders kitaplarındaki toplam ve farklı sözcük sayısı Tablo 2 ile şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 2

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki Toplam ve Farklı Sözcük Sayısı

Sözcük ¹	Toplam ²	Farklı ³	Sözcük Katsayısı
A1	4439	984	0,222
A2	8177	1770	0,216
B1	10910	2174	0,199
B2	10886	2176	0,199
C1	12482	2569	0,206
C2	12843	2869	0,223
Toplam	59737	6050	0,101

Tablo 2'ye göre A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyesi ders kitaplarından oluşan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setinde yer alan toplam sözcük sayısının 59737, farklı sözcük sayısının 6050 olduğu görülmektedir. Toplam ve farklı sözcük sayısının en yüksek olduğu ders kitabı C2, en az olduğu ders kitabı A1 seviyesi ders kitabıdır. Farklı sözcük sayısının, toplam sözcük sayısına bölünmesi ile elde edilen sözcük katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviyenin C2 seviyesi ders kitabı olduğu görülmektedir. Buna göre C2 seviyesi ders kitabının, toplam sözcükler içinde farklı sözcük kullanım oranının yüksek olduğu söylenebilir. Buna göre C2 ders kitabında toplam sözcükler içinde daha fazla sayıda yeni sözcük kullanıldığı ve sözcüklerin çok fazla tekrar etmediği tespit edilmiştir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setine ait A1, A2, B1, B2, C1, C2 seviyesi ders kitaplarındaki toplam ve farklı deyim sayısı Tablo 3'te şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 3

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki Toplam ve Farklı Deyim Sayısı

Deyimler	Toplam	Farklı	Sözcük Katsayısı
A1	11	8	0,727
A2	41	25	0,609

¹ "Sözcük" terimiyle basit ve birleşik isimler ile fiiller ifade edilmektedir.

² "Toplam" terimi ders kitabında söz varlığının tekrarla birlikte ne kadar yer aldığı ifade edilmektedir.

³ "Farklı" terimi ile ders kitabında söz varlığının tekrarları olmadan ne kadar yer aldığı ifade edilmektedir.

B1	117	81	0,692
B2	116	62	0,534
C1	229	144	0,629
C2	200	117	0,585
Toplam	715	321	0,442

Tablo 3'e göre ders kitaplarındaki toplam deyim sayısının 715, farklı deyim sayısının ise 321 olduğu görülmektedir. En fazla deyim sayısının C1 seviyesi ders kitabında, en az deyim sayısının ise A1 seviyesi ders kitabında bulunduğu tespit edilmiştir. Farklı deyim sayısının, toplam deyim sayısına bölünmesi ile elde edilen deyim katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviye A1, en düşük olduğu seviye ise B2 seviyesidir. B2 seviyesinde deyimlerin diğer seviyelerde yer alan deyimlere göre daha fazla tekrar ettiği görülmektedir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarındaki toplam ve farklı ikileme sayısı şöyledir:

Tablo 4

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A1-C2 Ders Kitaplarındaki Toplam ve Farklı İkileme Sayısı

İkilemeler	Toplam	Farklı	Sözcük Katsayısı
A1	5	4	0,800
A2	12	11	0,917
B1	23	20	0,870
B2	6	4	0,667
C1	32	26	0,813
C2	59	52	0,881
Toplam	137	95	0,693

Tablo 4'te görüldüğü gibi incelenen ders kitaplarında toplam 137, farklı olarak ise 95 deyim tespit edilmiştir. Toplam ve farklı olarak en fazla ikileme sayısının C2 seviyesinde, en az ikileme sayısının ise A1 seviyesinde yer aldığı belirlenmiştir. Farklı ikileme sayısının, toplam ikileme sayısına bölünmesi ile elde edilen ikileme katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviye A2, en düşük olduğu seviye ise B2 seviyesidir. Tüm ders kitaplarında toplam ikilemeler içinde farklı ikileme kullanımının en fazla olduğu seviye A2 seviyesidir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarındaki toplam ve farklı atasözü Tablo 5'te şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 5

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A1-C2 Ders Kitaplarındaki Toplam ve Farklı Atasözü Sayısı

Atasözleri	Toplam	Farklı	Sözcük Katsayısı
A1	0	0	0
A2	5	4	0,800
B1	8	8	1,000
B2	1	1	1,000
C1	7	6	0,857
C2	5	5	1,000
Toplam	26	21	0,807

Tablo 5’te görüldüğü gibi atasözlerinin dil seviyelerine dağılımı incelendiğinde, A1 seviyesi ders kitaplarında atasözü kullanımının olmadığı görülmektedir. A1 seviyesi dışında diğer seviyelerdeki ders kitaplarında atasözü kullanımına bakıldığında; toplam atasözü sayısının 26, farklı atasözü sayısının 21 olduğu görülmektedir. Toplam ve farklı olarak en fazla atasözü sayısının B1, en az atasözü sayısının B2 seviyesi ders kitabında yer aldığı görülmektedir. Farklı atasözü sayısının toplam atasözü sayısına bölünmesi ile elde edilen atasözü katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviyeler B1, B2 ve C2 seviyeleri; en düşük olduğu seviye ise A2 seviyesidir. Toplam atasözleri içinde farklı atasözü kullanımının en yüksek olduğu seviyeler B1, B2 ve C2 seviyeleridir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarındaki toplam ve farklı tekerleme sayısı Tablo 6’da şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 6

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A1-C2 Ders Kitaplarındaki Toplam ve Farklı Tekerleme Sayısı

Tekerleme	Toplam	Farklı	Sözcük Katsayısı
A1	0	0	0
A2	0	0	0
B1	6	6	1,000

B2	0	0	0
C1	4	3	0,750
C2	1	1	1,000
Toplam	11	10	0,909

Tablo 6’da görüldüğü gibi ders kitaplarında, söz varlığı unsurlarından tekerlemenin A1, A2 ve B2 seviyesinde hiç kullanılmamış olduğu belirlenmiştir. B1, C1 ve C2 seviyesinde ise toplam 11, farklı 10 tekerlemenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Toplam ve farklı olarak en fazla tekerleme sayısının B1, en az tekerleme sayısının C2 seviyesi ders kitabında yer aldığı görülmektedir. Farklı tekerleme sayısının, toplam tekerleme sayısına bölünmesi ile elde edilen tekerleme katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviyeler B1 ve C2 seviyeleri; en düşük olduğu seviye ise C1 seviyesidir. Toplam tekerleme içinde farklı tekerleme kullanımının en yüksek olduğu seviyeler B1 ve C2 seviyeleridir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarındaki tüm söz varlığı unsurlarının sayısı Tablo 7’de şu şekilde gösterilebilir:

Tablo 7

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarındaki Toplam ve Farklı Söz Varlığı Unsurlarının Sayısı

A1-C2	Toplam	Farklı	Sözcük Katsayısı
Sözcükler	59737	6050	0,101
Deyimler	715	321	0,442
İkilemeler	137	95	0,693
Atasözleri	26	21	0,807
Tekerlemeler	11	10	0,909
Bilmece	0	0	0
Toplam	60626	6497	0,107

Tablo 7’de görüldüğü gibi yapılan araştırmada Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında 6497’si farklı olmak üzere toplam 60626 söz varlığı ögesi yer almaktadır. Ders kitaplarında sayı bakımından sırasıyla en fazla sözcükler, deyimler, ikilemeler, atasözleri ve tekerlemeler yer almaktadır. Araştırma sonucunda, incelenen ders kitaplarında bilmecelelere ise hiç rastlanmamıştır. Yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1, C2 ders kitaplarında kullanılan farklı ve toplam ikileme, atasözü ve tekerleme sayısının diğer söz varlığı unsurlarına göre az olduğu belirlenmiştir.

3.2. Yabancılar için Türkçe A1 ders kitabında var olan söz varlığı unsurlarının kullanım sıklıklarına yönelik bulgular ve yorum

Bu bölümde Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe A1 seviyesi ders kitabında, hangi söz

varlığı unsurlarının yer aldığı belirlenmiştir.

A1 seviyesi ders kitabında yer alan tüm sözcüklerin gösterilmesi mümkün olmadığından bu çalışmada ilk 20 sözcüğe yer verilmiştir. Sözcüklerin tamamına birinci yazarın tez çalışmasından ulaşılabilir. A1 seviyesi ders kitabında yer alan ilk 20 sözcük Tablo 8 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 8

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A1 Ders Kitabındaki İlk 20 Sözcük

Sözcükler	<i>f</i>	Sözcükler	<i>f</i>
ben	153	siz	48
mi	86	yap-	48
ve	82	gel-	45
o	68	var	39
çok	61	aşağı	38
bir	52	arkadaş	37
i-	52	merhaba	37
bu	51	nere	36
git-	49	ad	35
ne	48	sen	33

Tablo 8'e göre A1 seviyesi ders kitabında kullanım sıklığı en fazla olan ve farklı olarak kullanılan ilk 20 sözcük "ben, mi, ve, o, çok, bir, i-, bu, git-, ne, siz, yap-, gel-, var, aşağı, arkadaş, merhaba, nere, ad, sen" sözcükleridir.

A1 seviyesi ders kitabında yer alan deyimler Tablo 9 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 9

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A1 Ders Kitabındaki Deyimler

Deyim	<i>f</i>
hoş geldiniz	2
ziyaret etmek	2
sohbet etmek	2
afiyet olsun	1
dört gözle beklemek	1

geç kalmak	1
tat almak	1
hoş bulduk	1

Tablo 9'a göre "hoş geldiniz, ziyaret etmek, sohbet etmek, afiyet olsun, dört gözle beklemek, geç kalmak, tat almak, hoş bulduk" deyimleri A1 seviyesi ders kitabında farklı olarak kullanılan deyimlerdir. Ders kitabında en fazla "hoş geldiniz, ziyaret etmek, sohbet etmek" deyimleri kullanılmıştır.

A1 seviyesi ders kitabında yer alan ikilemeler Tablo 10 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 10

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A1 Ders Kitabındaki İkilemeler

İkilemeler	f
yavaş yavaş	2
çeşit çeşit	1
lapa lapa	1
sık sık	1

Tablo 10'a göre A1 seviyesi ders kitabında "yavaş yavaş, çeşit çeşit, lapa lapa, sık sık" ikilemeleri ders kitabında farklı olarak kullanılan ikilemelerdir. Ders kitabında en sık olarak "yavaş yavaş" ikilemesi kullanılmıştır.

3.3. Yabancılar için Türkçe A2 ders kitabında var olan söz varlığı unsurlarına ve bunların kullanım sıklıklarına yönelik bulgular ve yorum

Bu bölümde Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe A2 seviyesi ders kitabında hangi söz varlığı unsurlarının yer aldığı belirlenmiştir.

A2 seviyesi ders kitabında yer alan tüm sözcüklerin gösterilmesi mümkün olmadığından bu çalışmada ilk 20 sözcüğe yer verilmiştir. Sözcüklerin tamamına birinci yazarın tez çalışmasından ulaşılabılır. A2 seviyesi ders kitabında yer alan ilk 20 sözcük Tablo 11 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 11

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A2 Ders Kitabındaki İlk 20 Sözcük

Sözcükler	f	Sözcükler	f
ve	189	ben	68
i-	182	git-	62

bir	132	ne	62
mi	124	yap-	62
bu	122	sen	61
ile	108	soru	57
o	101	göre	54
çok	98	zaman	54
ol-	96	al-	53
de	77	var	52

Tablo 11'e göre A2 seviyesi ders kitabında kullanım sıklığı en fazla ve farklı olarak kullanılan ilk 20 sözcük "ve, i-, bir, mi, bu, ile, o, çok, ol-, de, ben, git-, ne, yap-, sen, soru, göre, zaman, al-, var" sözcükleridir.

A2 seviyesi ders kitabında yer alan deyimler Tablo 12 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 12

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A2 Ders Kitabındaki Deyimler

Deyimler	f	Deyimler	f
icat etmek	4	eline sağlık	1
neden olmak	4	hasta etmek	1
yok olmak	4	hayat vermek	1
söz vermek	3	hayata küsmek	1
ziyaret etmek	3	hayata tutunmak	1
ayak basmak	2	hizmet etmek	1
farkına varmak	2	iz bırakmak	1
haber vermek	2	karar vermek	1
ilgi duymak	2	meydana gelmek	1
aşırıya kaçmak	1	özür dilemek	1
davetiye çıkarmak	1	sıraya geçmek	1
değer vermek	1	var olmak	1
durumuna düşmek	1	yer almak	1

Tablo 12'ye göre A2 seviyesi ders kitabında farklı ve sıklığı 1'den fazla olarak “*icat etmek, neden olmak, yok olmak, söz vermek, ziyaret etmek, ayak basmak, farkına varmak, haber vermek, ilgi duymak*” deyimleri kullanılmıştır. Ders kitabında en sık “*icat etmek, neden olmak, yok olmak*” deyimleri kullanılmıştır.

A2 seviyesi ders kitabında yer alan ikilemeler Tablo 13 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 13

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A2 Ders Kitabındaki İkilemeler

İkilemeler	<i>f</i>
abur cubur	2
ah ah	1
art arda	1
çeşit çeşit	1
ister ister	1
karşı karşıya	1
kat kat	1
parça parça	1
uzun uzun	1
yerli yersiz	1
zaman zaman	1

Tablo 13'e göre A2 seviyesi ders kitabında “*abur cubur, ah ah, art arda, çeşit çeşit, ister ister, karşı karşıya, kat kat, parça parça, uzun uzun, yerli yersiz, zaman zaman*” ikilemeleri farklı olarak kullanılmıştır. Ders kitabında en sık “*abur cubur*” ikilemesi kullanılmıştır.

A2 seviyesi ders kitabında yer alan atasözleri Tablo 14 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 14

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe A2 Ders Kitabındaki Atasözleri

Atasözleri	<i>f</i>
bir varmış bir yokmuş	2
akılsız başın cezasını ayaklar çeker	1
evli evine köylü köyüne	1
ya bu deveyi gütmeli ya bu diyardan gitmeli	1

Tablo 14'e göre A2 seviyesi ders kitabında “*bir varmış bir yokmuş, akılsız başın cezasını ayaklar çeker, evli evine köylü köyüne, ya bu deveyi gütmeli ya bu diyardan gitmeli*” atasözleri farklı olarak kullanılmıştır. Ders kitabında en sık “*bir varmış bir yokmuş*” atasözü kullanılmıştır.

3.4. Yabancılar için Türkçe B1 ders kitabında var olan söz varlığı unsurlarına ve bunların kullanım sıklıklarına yönelik bulgular ve yorum

Bu bölümde, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe B1 seviyesi ders kitabında hangi söz varlığı unsurlarının yer aldığı belirlenmiştir.

B1 seviyesi ders kitabında yer alan tüm sözcüklerin gösterilmesi mümkün olmadığından bu çalışmada ilk 20 temel sözcüğe yer verilmiştir. Sözcüklerin tamamına birinci yazarın tez çalışmasından ulaşılabilir. B1 seviyesi ders kitabında yer alan ilk 20 sözcük Tablo 15 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 15

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe B1 Ders Kitabındaki İlk 20 Sözcük

Sözcükler	f	Sözcükler	f
ve	276	mi	86
bir	228	gel-	83
ol-	195	ne	82
i-	157	sanat	82
ile	152	soru	81
bu	151	olumsuz	77
o	122	aşağı	73
için	102	olumlu	73
çok	97	çocuk	64
yap-	93	spor	63

Tablo 15'e göre B1 seviyesi ders kitabında kullanım sıklığı en fazla ve farklı olarak kullanılan ilk 20 sözcük “*ve, bir, ol-, i-, ile, bu, o, için, çok, yap-, mi, gel-, ne, sanat, soru, olumsuz, aşağı, olumlu, çocuk, spor*” sözcükleridir.

B1 seviyesi ders kitabında yer alan deyimler Tablo 16 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 16

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe B1 Ders Kitabındaki Deyimler

Deyimler	f	Deyimler	f
----------	---	----------	---

ortaya çıkmak	13	hayrını görmek	1
kına yakmak	6	hor görmek	1
dile gelmek	4	icat etmek	1
geç kalmak	4	icra etmek	1
karar vermek	4	ihtiyaç duymak	1
anlam vermek	2	ilan etmek	1
ders vermek	2	ilgi duymak	1
dünyaya gelmek	2	ilham almak	1
gelin almak	2	isim vermek	1
icat etmek	2	iyi gelmek	1
iz bırakmak	2	izin vermek	1
ortaya koymak	2	kabul görmek	1
özür dilemek	2	katkıda bulunmak	1
yer almak	2	kendini bilmek	1
yetki vermek	2	kıymet vermek	1
ağzının tadını bilmek	1	kontrol altında tutmak	1
Aklına gelmek	1	lafını bilmek	1
ateşe vermek	1	layık görmek	1
baş başa vermek	1	lezzet vermek	1
bir araya gelmek	1	not almak	1
birinci gelmek	1	numara yapmak	1
ceza yazmak	1	örnek almak	1
değer vermek	1	son bulmak	1
dereyi görmeden paçaları sıvamak	1	sona ermek	1
ders almak	1	söz etmek	1
eğri oturup doğru konuşmak	1	söz vermek	1
ele almak	1	su gibi akmak	1
farkında olmak	1	tadını çıkarmak	1
faydasını görmek	1	ucuza gelmek	1
gereksiz görmek	1	uzak durmak	1
göz açıp kapayıncaya kadar	1	üne kavuşmak	1

gözdağı vermek	1	vakit geçirmek	1
gözü bir şeyde olmak	1	yere sermek	1
gözü görmez olmak	1	yerine getirmek	1
gözünün içine baka baka	1	yerine koymak	1
gündeme getirmek	1	yerini almak	1
haber almak	1	yola düşmek	1
haber vermek	1	yorgunluğunu almak	1
haberi olmak	1	zaman almak	1
hak vermek	1	zevk almak	1
hakkını aramak	1		

Tablo 16'ya göre B1 seviyesi ders kitabında farklı ve sıklığı fazla olarak “*ortaya çıkmak, kına yakmak, dile gelmek, geç kalmak, karar vermek, anlam vermek, ders vermek, dünyaya gelmek, gelin almak, icat etmek, iz bırakmak, ortaya koymak, özür dilemek, yer almak, yetki vermek*” deyimleri kullanılmıştır. Ders kitabında en sık “*ortaya çıkmak, kına yakmak, dile gelmek, geç kalmak, karar vermek*” deyimleri kullanılmıştır.

B1 seviyesi ders kitabında yer alan ikilemeler Tablo 17 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 17

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe B1 Ders Kitabındaki İkilemeler

İkilemeler	<i>f</i>	İkilemeler	<i>f</i>
bol bol	2	biner binmez	1
düşse kalka	2	damlaya damlaya	1
girer girmez	2	dolu dolu	1
abur cubur	1	kat kat	1
ardı ardına	1	pırıl pırıl	1
ayrı ayrı	1	uzun uzadıya	1
baştan başa	1	üst üste	1
bata çıka	1	yavaş yavaş	1
belli başlı	1	yüz yüze	1
bildim bileli	1	zaman zaman	1

Tablo 17'ye göre B1 seviyesi ders kitabında farklı ve sıklığı 1'den fazla olarak “*bol bol, düşe kalka, girer girmez*” ikilemeleri kullanılmıştır.

B1 seviyesi ders kitabında yer alan atasözleri Tablo 18 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 18

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe B1 Ders Kitabındaki Atasözleri

Atasözleri	f
akacak kan damarda durmaz	1
ayağını yorganına göre uzat	1
bekleyen derviş muradına ermiş	1
davulun sesi uzaktan hoş gelir	1
gülme komşuna gelir başına	1
konuşa konuşa hayvanlar koklaşa koklaşa anlaşır	1
üzüm üzüme baka baka kararır	1
vakitsiz öten horozun başı kesilir	1

Tablo 18'e göre B1 seviyesi ders kitabında “*akacak kan damarda durmaz, ayağını yorganına göre uzat, bekleyen derviş muradına ermiş, davulun sesi uzaktan hoş gelir, gülme komşuna gelir başına, insanlar konuşa konuşa hayvanlar koklaşa koklaşa anlaşır, üzüm üzüme baka baka kararır, vakitsiz öten horozun başı kesilir*” atasözleri farklı olarak kullanılmıştır.

B1 seviyesi ders kitabında yer alan tekerlemeler Tablo 19 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 19

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe B1 Ders Kitabındaki Tekerlemeler

Tekerlemeler	f
altıdır altı yaptım kahvaltı	1
beştir beş aldım bir eş	1
birdir bir ikidir iki olur tilki	1
sekizim seksek dokuzum durak	1
üçtür üç yapması güç	1

yedim yedi elim sırtına değdi

1

Tablo 19'a göre B1 seviyesi ders kitabında farklı ve sıklığı fazla olan “*altıdır altı yaptım kahvaltı, beştir beş aldım bir eş, birdir bir ikidir iki olur tilki, sekizim seksek dokuzum durak, üçtür üç yapması güç, yedim yedi elim sırtına değdi*” tekerlemeleri kullanılmıştır.

3.5. Yabancılar için Türkçe B2 ders kitabında var olan söz varlığı unsurlarına ve bunların kullanım sıklıklarına yönelik bulgular ve yorum

Bu bölümde, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe B2 seviyesi ders kitabında hangi söz varlığı unsurlarının yer aldığı belirlenmiştir.

B2 seviyesi ders kitabında yer alan tüm sözcüklerin gösterilmesi mümkün olmadığından bu çalışmada ilk 20 temel sözcüğe yer verilmiştir. Sözcüklerin tamamına birinci yazarın tez çalışmasından ulaşılabilir. B2 seviyesi ders kitabında yer alan ilk 20 sözcük Tablo 20 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 20

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe B2 Ders Kitabındaki İlk 20 Sözcük

Sözcükler	f	Sözcük	f
ve	288	ne	92
ol-	221	dünya	90
i-	216	bulun-	84
bir	212	de	79
yıl	194	soru	79
bu	166	hangi	73
ile	132	mi	69
en	107	yazar	65
eser	95	roman	58
o	95	çok	56

Tablo 20'ye göre B2 seviyesi ders kitabında kullanım sıklığı en fazla ve farklı olarak kullanılan ilk 20 sözcük “*ve, ol-, i-, bir, yıl, bu, ile, en, eser, o, ne, dünya, bulun-, de, soru, hangi, mi, yazar, roman, çok*” sözcükleridir.

B2 seviyesi ders kitabında yer alan deyimler Tablo 21 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 21

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe B2 Ders Kitabındaki Deyimler

Deyimler	f	Deyimler	f	Deyimler	f
yer almak	17	akıl almaz	1	kül olmak	1
ziyaret etmek	10	başına geçmek	1	layık görülmek	1
veda etmek	6	başından geçmek	1	maruz kalmak	1
kaleme almak	5	ders almak	1	ortaya atılmak	1
hizmet vermek	4	dünyaya gelmek	1	ortaya çıkmak	1
karar vermek	4	ele almak	1	ortaya koymak	1
hak kazanmak	3	elinden almak	1	örnek olmak	1
meydana gelmek	3	fark etmek	1	sahip çıkmak	1
akla gelmek	2	fikir vermek	1	saygı duymak	1
dile getirmek	2	göze almak	1	son bulmak	1
dünyaya gelmek	2	gözlerini yummak	1	söz etmek	1
hayata geçirmek	2	hak etmek	1	tahta çıkmak	1
ilgi çekmek	2	hayat vermek	1	tatlıya bağlamak	1
iştah açmak	2	hayranlık uyandırmak	1	uzak durmak	1
karşı çıkmak	2	hiçe saymak	1	yankı uyandırmak	1
ortaya çıkmak	2	içini açmak	1	yarıda bırakmak(kalmak)	1
üne kavuşmak	2	ilham almak	1	yarım kalmak	1
yazıya geçirmek	2	kangren olmak	1	yer tutmak	1
aç kalmak	1	kara kara düşünmek	1	yer vermek	1
ad vermek	1	karar vermek	1	yerine getirmek	1
akıl almamak	1	katkıda bulunmak	1		

Tablo 21'e göre B2 seviyesi ders kitabında farklı ve sıklığı fazla olarak “*yer almak, ziyaret etmek, veda etmek, kaleme almak, hizmet vermek, karar vermek, hak kazanmak, meydana gelmek, akla gelmek, dile getirmek, dünyaya gelmek, hayata geçirmek, ilgi çekmek, iştah açmak, karşı çıkmak, ortaya çıkmak, üne kavuşmak, yazıya geçirmek*” deyimleri kullanılmıştır.

B2 seviyesi ders kitabında yer alan ikilemeler Tablo 22 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 22

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe B2 Ders Kitabındaki İkilemeler

İkilemeler	<i>f</i>
hemen hemen	2
tamı tamına	2
çisil çisil	1
geri geri	1

Tablo 22'ye göre, B2 seviyesi ders kitabında “*hemen, hemen, tamı tamına, çisil çisil, geri geri*” ikilemeleri farklı olarak kullanılmıştır. Ders kitabında en sık “*hemen hemen, tamı tamına*” ikilemeleri kullanılmıştır.

B2 seviyesi ders kitabında yer alan atasözleri tablo 23 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 23

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe B2 Ders Kitabındaki Atasözleri

Atasözleri	<i>f</i>
az veren candan çok veren maldan	1

Tablo 23'e göre B2 seviyesi ders kitabında sadece “*az veren candan çok veren maldan*” atasözü 1 kez kullanılmıştır.

3.6. Yabancılar için Türkçe C1 ders kitabında var olan söz varlığı unsurlarına ve bunların kullanım sıklıklarına yönelik bulgular ve yorum

Bu bölümde, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe C1 seviyesi ders kitabında hangi söz varlığı unsurlarının yer aldığı belirlenmiştir.

C1 seviyesi ders kitabında yer alan tüm sözcüklerin gösterilmesi mümkün olmadığından bu çalışmada ilk 20 temel sözcüğe yer verilmiştir. Sözcüklerin tamamına birinci yazarın tez çalışmasından ulaşılabilir. C1 seviyesi ders kitabında yer alan ilk 20 sözcük Tablo 24 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 24

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C1 Ders Kitabındaki İlk 20 Sözcük

Sözcükler	<i>f</i>	Sözcükler	<i>f</i>
ve	365	ne	92
bir	333	için	83

ol-	297	de-	76
bu	217	gibi	66
de	167	müzik	66
ile	167	çok	65
i-	162	gün	64
sosyal	101	o	57
insan	98	var	56
medya	96	en	55

Tablo 24'e göre C1 seviyesi ders kitabında kullanım sıklığı en fazla ve farklı olarak kullanılan ilk 20 sözcük “*ve, bir, ol-, bu, de, ile, i-, sosyal, insan, medya, ne, için, de-, gibi, müzik, çok, gün, o, var, en*” sözcükleridir.

C1 seviyesi ders kitabında yer alan deyimler Tablo 25 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 25

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C1 Ders Kitabındaki Deyimler

Deyimler	f	Deyimler	f	Deyimler	f
ortaya çıkmak	2	çift sürmek	1	kilo almak	1
karar vermek	6	çok görmek	1	kol gezmek	1
haline gelmek	5	ders vermek	1	kontrol altına almak	1
yol açmak	5	diken diken olmak	1	korku salmak	1
eline geçmek	4	dikkate almak	1	kulağına küpe olmak	1
izin vermek	4	dile getirmek	1	maruz kalmak	1
taş kesilmek	4	düğün bayram etmek	1	meşgul etmek	1
yer almak	4	el emeği göz nuru	1	meydana gelmek	1
açlıktan ölmek	3	ele almak	1	moralı bozulmak	1
baş etmek	3	ele geçirmek	1	musallat olmak	1
başa çıkmak	3	etekleri tutuşmak	1	nazar değmek	1
fark etmek	3	evvel zaman içinde	1	ne var ki	1
iletişim kurmak	3	evvel zaman içinde kalbur saman içinde	1	ne yazık ki	1

mümkün olmak	3	fırsat sunmak	1	neye uğradığına şaşırmak	1
ortadan kalkmak	3	gidiş o gidiş	1	olan oldu	1
sahip olmak	3	gölge etmek	1	onuruna yedirememek	1
söz etmek	3	göz etmek	1	ortaya çıkarmak	1
yola koyulmak	3	göz nuru dökmek	1	öne çıkmak	1
anlamına gelmek	2	göz önünde bulundurmak	1	özür dilemek	1
burnunu sokmak	2	güç gelmek	1	ramak kalmak	1
cesaret vermek	2	haberi olmak	1	rezil olmak	1
çaba harcamak	2	hal almak	1	rol almak	1
etekleri zil çalmak	2	har vurup harman savurmak	1	samanlıkta iğne aramak	1
farkında olmak	2	harekete geçirmek	1	sırası gelmek	1
göze almak	2	harekete geçmek	1	sms kısa mesaj	1
gözünü almak	2	hedef haline getirmek	1	soluğu bir yerde almak	1
hayata geçirmek	2	hizmet vermek	1	son bulmak	1
neden olmak	2	hoşuna gitmek	1	söz geçirmek	1
ortaya atmak	2	icat etmek	1	söz vermek	1
ortaya koymak	2	ihtiyaç duymak	1	suyu ısınmak	1
rast gelmek	2	ikinci plana düşmek	1	sürme çekmek	1
rol oynamak	2	ilan etmek	1	tarihe karışmak	1
sefa sürmek	2	ileri götürmek	1	temasa geçmek	1
temel atmak	2	ilgi çekmek	1	temel almak	1
uykuya dalmak	2	iş işten geçmek	1	tuzak kurmak	1
azıcık aşım ağrısız (kaygısız) başım	1	iyi gelmek	1	türkü tutturmak	1
ağzı süt kokmak	1	kabul görmek	1	uğur getirmek	1
akıl vermek	1	kafayı yemek	1	uzak tutmak	1
akla gelmek	1	kahkahayı basmak	1	üstesinden gelmek	1
aklına gelmek	1	kapı aralamak	1	üstüne gelmek	1
alıklarını kesilmek	1	karın doyurmak	1	vakit geçirmek	1

alt etmek	1	karşı gelmek	1	varlık göstermek	1
başından geçmek	1	karşılık vermek	1	yanıt vermek	1
bayram havası esmek	1	karşısına çıkmak	1	yeme de yanında yat	1
bıyık altından gülmek	1	katkıda bulunmak	1	yola çıkmak	1
bir araya getirmek	1	kavata kap (Rumca)	1	yola koyulmak	1
canı sıkılmak	1	kendini harcamak	1	yüreğini dağlamak	1
cesaretini kırmak	1	keyfi yerine gelmek	1	zarar vermek	1

Tablo 25'e göre C1 seviyesi ders kitabında farklı ve sıklığı fazla olarak “*ortaya çıkmak, karar vermek, haline gelmek, yol açmak, eline geçmek, izin vermek, taş kesilmek, yer almak, açlıktan ölmek, baş etmek, başa çıkmak, fark etmek, iletişim kurmak, mümkün olmak, ortadan kalkmak, sahip olmak, söz etmek, yola koyulmak*” deyimleri kullanılmıştır. Ders kitabında en sık olarak “*ortaya çıkmak*” deyimini kullanılmıştır.

C1 seviyesi ders kitabında yer alan ikilemeler Tablo 26 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 26

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C1 Ders Kitabındaki İkilemeler

İkilemeler	f	İkilemeler	f
nesilden nesile	4	hatır hatır	1
hekim mekim	2	hemen hemen	1
kendi kendine	2	ister ister	1
yavaş yavaş	2	kafa kafaya	1
ağır ağır	1	kaşık kaşık	1
alaylı alaylı	1	olmazsa olmaz	1
azar azar	1	oyun moyun	1
bol bol	1	ulu mu ulu	1
damlaya damlaya	1	vah vah	1
düşüne düşün	1	yan yana	1
gerisin geriye	1	yüce mi yüce	1
geze geze	1	yüce yüce	1
görür görmez	1	ziyankar mı ziyankar	1

Tablo 26'ya göre, C1 seviyesi ders kitabında “*nesilden nesile, hekim mekim, kendi kendine, yavaş yavaş,*

ağır ağır, alaylı alaylı, azar azar, bol bol, damlaya damlaya, düşüne düşüne, gerisin geriye, geze geze, görür görmez, hatır hatır, hemen hemen, ister ister, kafa kafaya, kaşık kaşık, olmazsa olmaz, oyun moyun, ulu mu ulu, vah vah, yan yana, yüce mi yüce, yüce yüce, ziyankar mı ziyankar” ikilemeleri farklı olarak kullanılmıştır. Ders kitabında en sık olarak “*nesilden nesile, hekim mekim, kendi kendine, yavaş yavaş*” ikilemeleri kullanılmıştır.

C1 seviyesi ders kitabında yer alan atasözleri Tablo 27 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 27

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C1 Ders Kitabındaki Atasözleri

Atasözleri	f
bir varmış bir yokmuş	2
akılsız başın cezasını kişinin kendisi çekermiş	1
bülbülü altın kafese koymuşlar da ah vatanım demiş	1
damlaya damlaya göl olur	1
ne ekersen onu biçersin	1
taşıma suyuyla değirmen dönmez	1

Tablo 27’e göre C1 seviyesi ders kitabında “*bir varmış bir yokmuş, akılsız başın cezasını kişinin kendisi çekermiş, bülbülü altın kafese koymuşlar da ah vatanım demiş, damlaya damlaya göl olur, ne ekersen onu biçersin, taşıma suyuyla değirmen dönmez*” atasözleri farklı olarak kullanılmıştır. Ders kitabında en sık “*bir varmış bir yokmuş*” atasözü kullanılmıştır.

C1 seviyesi ders kitabında yer alan tekerlemeler Tablo 28 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 28

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C1 Ders Kitabındaki Tekerlemeler

Tekerlemeler	f
az gitmişler uz gitmişler	2
dere tepe düz yedi yılla bir güz gitmişler	1
develer tellal pireler berber iken ben anamın anasının beşiğini tıngır	1

Tablo 28’e göre C1 seviyesi ders kitabında farklı ve sıklığı fazla olan “*az gitmişler uz gitmişler, dere tepe düz yedi yılla bir güz gitmişler, develer tellal pireler berber iken ben anamın anasının beşiğini tıngır mıngır salları iken kalbur elek kambur felek üstüne söz ederken*” tekerlemeleri kullanılmıştır. Ders kitabında en sık “*az gitmişler uz gitmişler*” tekerlemesi kullanılmıştır.

3.7. Yabancılar için Türkçe C2 ders kitabında var olan söz varlığı unsurlarına ve bunların kullanım sıklıklarına yönelik bulgular ve yorum

Bu bölümde, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe C2 seviyesi ders kitabında hangi söz varlığı unsurlarının yer aldığı belirlenmiştir.

C2 seviyesi ders kitabında yer alan tüm sözcüklerin gösterilmesi mümkün olmadığından bu çalışmada ilk 20 temel sözcüğe yer verilmiştir. Sözcüklerin tamamına birinci yazarın tez çalışmasından ulaşılabilir. C2 seviyesi ders kitabında yer alan ilk 20 sözcük Tablo 29 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 29

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C2 Ders Kitabındaki İlk 20 Sözcük

Sözcükler	f	Sözcükler	f
bir	329	o	86
ve	260	için	82
ol-	247	film	79
bu	244	yıl	73
i-	199	de-	72
ile	174	çok	62
de	145	ben	61
en	129	gel-	59
dünya	122	daha	58
ne	95	kişi	55

Tablo 29'a göre C2 seviyesi ders kitabında kullanım sıklığı en fazla ve farklı olarak kullanılan ilk 20 sözcük “*bir, ve, ol-, bu, i-, ile de, en, dünya, ne, o, için, film, yıl, de-, çok, ben, gel-, daha, kişi*” sözcükleridir.

C2 seviyesi ders kitabında yer alan deyimler Tablo 30 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 30

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C2 Ders Kitabındaki Deyimler

Deyimler	f	Deyimler	f	Deyimler	f
yer almak	1	bir deri bir kemik kalmak	1	ilgi uyandırmak	1
neden olmak	6	buz tutmak	1	imkan tanımak	1

ortaya çıkmak	9	büyüsüne kapılmak	1	imkan vermek	1
layık görmek	5	canı sıkılmak	1	kaleme almak	1
yol açmak	5	cesur olmak	1	karşı çıkmak	1
karar vermek	4	çekip gitmek	1	katkıda bulunmak	1
yok etmek	4	çığır açmak	1	kötüleş-	1
abdest almak	3	denk gelmek	1	mal olmak	1
haber vermek	3	ders olmak	1	mercek altına almak	1
hayırdır inşallah	3	dikkate almak	1	mücadele vermek	1
ilgi çekmek	3	dil çıkarmak	1	ne yazık ki	1
ne olur	3	dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmak	1	ortadan kaldırmak	1
ne var ki	3	dizlerinin bağı çözülmek	1	ortadan kalkmak	1
rekor kırmak	3	elinden geleni yapmak	1	öne sürmek	1
söz vermek	3	eline düşmek	1	öyle olsun	1
yola çıkmak	3	fark olunmak	1	özür dilemek	1
yola koyulmak	3	feda etmek	1	rahat etmek	1
adım atmak	2	galip gelmek	1	selam vermek	1
evvel zaman içinde kalbur saman içinde	2	geç kalmak	1	ses getirmek	1
fark etmek	2	geçmiş olsun	1	sıkıntı çekmek	1
gel zaman git zaman	2	gösterime girmek	1	sona ermek	1
ihtiyaç duymak	2	göz atmak	1	söz etmek	1
kayda geçirmek	2	gözden kaybolmak	1	tabi tutmak	1
maruz kalmak	2	gözler önüne sermek	1	takla atmak	1
mümkün olmak	2	gözünü dört açmak	1	temel almak	1
namazı kılınmak	2	günlerden bir gün	1	teşhis koymak	1
ortaya koymak	2	haline gelmek	1	uzak durmak	1
öne çıkmak	2	harekete geçir-	1	üstün görmek	1
rast gelmek	2	hasta etmek	1	var olmak	1

vakit geçirmek	2	hayata geçirmek	1	yer tutmak	1
vurgu yapmak	2	hayata küsmek	1	yerine getirmek	1
yolunu bulmak	2	hayrete düşürmek	1	yok olmak	1
acı duymak	1	hep bir ağızdan söylemek	1	yol göstermek	1
aklı bir karış havada olmak	1	hizmet etmek	1	yola düşmek	1
aklına gelmek	1	hoş geldiniz	1	yolunu tutmak	1
Baş etmek	1	hoşuna gitmek	1	zarar görmek	1
başına geçirmek	1	icat etmek	1	zarar vermek	1
başına gelmek	1	içinden geçmek	1	zemin hazırlamak	1
bir araya gelmek	1	ilan etmek	1	ziyafet çekmek	1

Tablo 30'a göre C2 seviyesi ders kitabında farklı ve sıklığı fazla olarak “*yer almak, neden olmak, ortaya çıkmak, layık görmek, yol açmak, karar vermek, yok etmek, abdest almak, haber vermek, hayırdır inşallah, ilgi çekmek, ne olur, ne var ki, rekor kırmak, söz vermek, yola çıkmak, yola koyulmak*” deyimleri kullanılmıştır. Bazı deyimlerin ders kitabı içerisinde tekrar ettiği tespit edilmiştir. Ders kitabında en sık olarak “*yer almak, neden olmak, ortaya çıkmak, layık görmek, yol açmak*” deyimleri kullanılmıştır.

C2 seviyesi ders kitabında yer alan ikilemeler Tablo 31 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 31

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C2 Ders Kitabındaki İkilemeler

İkilemeler	f	İkilemeler	f
gide gide	4	ileri geri	1
karşı karşıya	3	ister ister	1
mini mini	2	ister isterse	1
yavaş yavaş	2	iş miş	1
acı acı	1	kem küm	1
adım adım	1	koşa koşa	1
ağır ağır	1	kurtuluş murtuluş	1
ara sıra	1	mırın kırın	1
ardı arkası	1	mışıl mışıl	1
ardı sıra	1	mini mini	1

arka arkaya	1	okul mokul	1
az çok	1	olsa olsa	1
bol bol	1	otlaya otlaya	1
çekine çekine	1	seve seve	1
dergi mergi	1	sık sık	1
dişe diş	1	sinirli sinirli	1
doğru dürüst	1	söke söke	1
eş dost	1	süklüm püklüm	1
füyt füüyt	1	şırıl şırıl	1
gerek gerek	1	uzun uzadıya	1
gide gele	1	yan yana	1
göz göze	1	yarım yamalak	1
hazırlaya hazırlaya	1	yırtık pırtık	1
hemen hemen	1	yüz yüze	1
hızlı hızlı	1	zaman zaman	1
horul horul	1	zir zibil	1

Tablo 31'e göre C2 seviyesi ders kitabında “*gide gide, karşı karşıya, mini mini, yavaş yavaş, acı acı, adım adım, ağır ağır, ara sıra, ardı arkası, ardı sıra, arka arkaya, az çok, bol bol, çekine çekine, dergi mergi, dişe diş, doğru dürüst, eş dost, füyt füüyt, gerek gerek, gide gele, göz göze, hazırlaya hazırlaya, hemen hemen, hızlı hızlı, horul horul, ileri geri, ister ister, ister isterse, işmiş, kem küm, koşa koşa, kurtuluş murtuluş, mırın kırın, mışıl mışıl, mini mini, okul mokul, olsa olsa, otlaya otlaya, seve seve, sık sık, sinirli sinirli, söke söke, süklüm püklüm, şırıl şırıl, uzun uzadıya, yan yana, yarım yamalak, yırtık pırtık, yüz yüze, zaman zaman, zir zibil*” ikilemeleri farklı olarak kullanılmıştır. Ders kitabında en sık “*gide gide, karşı karşıya, mini mini, yavaş yavaş*” ikilemeleri kullanılmıştır.

C2 seviyesi ders kitabında yer alan atasözleri Tablo 32 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 32

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C2 Ders Kitabındaki Atasözleri

Atasözleri	f
bir varmış bir yokmuş	1
damdan düşenin halinden damdan düşen anlar	1
ölmek var dönmek yok	1

ya bu deveyi gütmeli ya bu diyardan gitmeli

1

Tablo 32'ye göre C2 seviyesi ders kitabında “*bir varmış bir yokmuş, damdan düşenin halinden damdan düşen anlar, ölmek var dönmek yok, ya bu deveyi gütmeli ya bu diyardan gitmeli*” atasözleri farklı olarak kullanılmıştır.

C2 seviyesi ders kitabında yer alan tekerlemeler Tablo 32 ile şöyle gösterilebilir:

Tablo 32

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe C2 Ders Kitabındaki Tekerlemeler

Tekerlemeler	<i>f</i>
develer tellal iken	1

Tablo 32'ye göre C2 seviyesi ders kitabında yalnızca “*develer tellal iken*” tekerlemesinin kullanıldığı görülmektedir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

4.1 Tartışma

Son zamanlarda Türk kültürüne ve Türkçe öğrenmeye olan ilgi artarak devam etmektedir. Bu ilgiyle beraber yabancılar için Türkçe öğretim materyallerine olan ihtiyaç da artmaktadır. Öğretim materyalleri Diller için Ortak Başvuru Metni'ne uygun olarak hazırlanmaktadır. Bununla beraber yapılan çalışmalar, öğretim materyallerindeki söz varlığı seçimine ve kullanımına ilişkin farklılıkları ortaya koymaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde seviyelere yönelik hedef sözcüklerin belirlenmesi ve öğretim materyallerinin belirlenen sözcüklerle oluşturulması için sıklık çalışmaları yapılmaktadır. Böylelikle metinlerde hangi sözcüklerin, ne kadar kullanıldığı ortaya konmaktadır. Sıklık çalışmaları Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde seviyelere yönelik standart sözcük listelerinin hazırlanmasına katkı sağlaması bakımından önemlidir. Bu önemden hareketle bu çalışmada, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 seviyesi ders kitaplarındaki söz varlığı unsurları incelenmiştir. Ders kitaplarında hangi söz varlığı unsurlarının bulunduğu, bunların hangi sıklıkta kullanıldığı belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlara göre Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setindeki A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında kullanılan toplam sözcük sayısı 59737, farklı sözcük sayısı 6050'dir. Toplam ve farklı sözcük sayısının en yüksek olduğu ders kitabı, C2 seviyesi ders kitabıdır. Bunun sebebi, bu seviyenin en son dil seviyesi olması ve bu seviyede öğrenenlere çok sayıda sözcüğün öğretilmesidir. Toplam ve farklı sözcük sayısının en az olduğu ders kitabı ise A1 seviyesi ders kitabıdır. Yabancılar için hazırlanmış İstanbul, Hitit ve Gazi gibi farklı Türkçe ders kitaplarında da B1 ve C1 seviyesinde daha fazla sayıda sözcüğün yer aldığı tespit edilmiştir (Göçen, 2016).

Farklı sözcük sayısının, toplam sözcük sayısına bölünmesi ile elde edilen sözcük katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviyenin C2 seviyesi ders kitabı olduğu görülmektedir. Buna göre C2 seviyesi ders

kitabının, toplam sözcükler içinde farklı sözcük kullanım oranının yüksek olduğu söylenebilir. Bir başka deyişle C2 ders kitabında toplam sözcükler içinde daha fazla sayıda yeni sözcük kullanıldığı ve sözcüklerin çok fazla tekrar etmediği tespit edilmiştir. B1 ve B2 seviye ders kitaplarında sözcük katsayısının diğer seviyelere göre düşük olduğu görülmüştür. Buna göre, sözcük tekrarının en fazla yapıldığı seviyeler B1 ve B2 seviyeleridir. Bu bağlamda B1 ve B2 seviyelerinde sözcüklerin tekrarı ile kalıcı öğrenmenin ve C2 seviyesinde ise belirli bir sözcük bilgisine sahip olan öğrenenlerin söz varlığını genişletmenin hedeflendiği söylenebilir.

Araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarında en sık kullanılan ilk 20 sözcüğün Göçen'in (2016) Gazi, Yeni Hitit ve İstanbul Türkçe ders kitaplarını inceleyerek oluşturduğu sözcük listesindeki ilk 20 sözcükle örtüştüğü görülmektedir. Araştırma sonunda Göçen'in (2016) çalışması incelendiğinde Gazi, Hitit ve İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitaplarında yer almayan yeni sözcüklerin Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe ders kitaplarında yer aldığı da tespit edilmiştir. Bu sözcükler şunlardır: “*Robotik, istop, kick boks, sipa, bezirgan, bezirganbaşı, biyobaskı, çevrim içi, distopik, likopen, osteopati, virtüöz, apiterapi, elzem, genom, link, melankolik, mezoterapi, nanoteknoloji, petebayt, plankton, postmodern, radyoaktivite, realizm, rublelik, tezhip, vasiyetname, vekalet, akustik, alacalandır-, alinazik, arı sütü, aşikar, azmet-, baytar, başpisikoposluk, baterist, burjuva, Budizm, dinelt-, köçek, konçerto.*”.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe öğretim setindeki A1-C2 ders kitaplarında toplam deyim sayısı 715, farklı deyim sayısı 321'dir. Toplam ve farklı deyim sayısı, en fazla C1 seviyesi ders kitabında yer almaktadır. Toplam ve farklı deyim sayısı, en az A1 seviyesi ders kitabında bulunmaktadır. İncelenen diğer ders kitapları (Göçen, 2016; Hayran, 2019) ile Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setindeki A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında yer alan toplam ve farklı deyim sayısı karşılaştırıldığında sayının, Yedi İklim Türkçe öğretim seti dışında, Gazi, İstanbul ve Hitit yabancılar için Türkçe öğretim setlerinde kullanılan deyim sayısından fazla olduğu belirlenmiştir.

Farklı deyim sayısının, toplam deyim sayısına bölünmesi ile elde edilen deyim katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviyenin A1 seviyesi ders kitabı olduğu görülmektedir. Buna göre A1 seviyesi ders kitabının, toplam deyimler içinde farklı deyim kullanım oranının yüksek olduğu söylenebilir. Toplam deyimler içinde daha fazla sayıda yeni deyim kullanıldığı ve deyimlerin çok fazla tekrar etmediği belirlenmiştir. Oysaki A1 seviyesinde sözcüklerin öğrenilmesinde tekrar önemli bir unsurdur. B1 seviyesi ders kitabında sözcük katsayısının diğer seviyelere göre düşük olduğu görülmüştür. Buna göre deyim tekrarının en fazla yapıldığı seviye, B1 seviyesi ders kitabıdır. Bu anlamda yeni deyimler, bu seviyedeki öğrenenler için daha kalıcı bir şekilde öğrenilebilir.

Araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarında en sık kullanılan deyimlerin Gazi, Yeni Hitit, İstanbul ve Yedi İklim Türkçe ders kitaplarında yer alan deyimlerden (Göçen, 2016; Hayran, 2019) genellikle farklı deyimler olduğu görülmektedir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setindeki A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında kullanılan toplam ikileme sayısı 137, farklı ikileme sayısı 95'tir. Toplam ve farklı ikileme sayısının en yüksek olduğu ders kitabı, C2 seviyesi ders kitabıdır. Bunun sebebi, bu seviyenin en son dil seviyesi olması ve öğrenenlere çok sayıda ikileme öğretilmesi olabilir. Toplam ve farklı ikileme sayısının en az olduğu ders kitabı ise A1 seviyesi ders kitabıdır. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setindeki A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında yer alan toplam ve farklı ikileme sayısı ile diğer çalışmalarda (Göçen, 2016; Hayran, 2019) elde edilen ikileme sayıları karşılaştırıldığında, kullanılan ikileme sayısının diğer ders kitaplarındaki ikileme sayısının altında

olduğu görülmektedir. İkilemeler, anlatımı ve öğrenmeyi kolaylaştıran söz varlığı öğelerinden biri olduğu için ders kitaplarında daha fazla yer alması gerekmektedir.

Farklı ikileme sayısının, toplam ikileme sayısına bölünmesi ile elde edilen ikileme katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviyenin A2 seviyesi ders kitabı olduğu görülmektedir. Buna göre A2 seviyesi ders kitabının, toplam ikileme içinde farklı ikileme kullanım oranının yüksek olduğu söylenebilir. Oysaki bu seviyede ikilemelerin öğrenilmesi için daha fazla tekrarın yapılması beklenmektedir. B2 seviyesi ders kitaplarında ikileme katsayısının diğer seviyelere göre düşük olduğu görülmüştür. Buna göre ikileme tekrarının en fazla yapıldığı seviye B2 seviyesidir. Ancak B2 seviyesinde öğrenenlerin tekrardan çok yeni ikilemelerle karşılaşarak sözcük dağarcıklarını genişletmeye ihtiyaçları vardır.

İncelenen ders kitapları üzerinde yapılan incelemede ders kitaplarındaki ikilemelerin genellikle isimlerin ve fiillerin tekrarıyla; eş, yakın, zıt anlamlı sözcüklerin yan yana gelmesiyle; m ünsüzü ve fiillerin çekimlenmesiyle oluşan ikilemelerden oluştuğu görülmektedir. Araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarında en sık kullanılan ikilemelerin Gazi, Yeni Hitit, İstanbul ve Yedi İklim Türkçe ders kitaplarında yer alan ikilemelerden (Göçen, 2016; Hayran, 2019) genellikle farklı ikilemeler olduğu görülmektedir.

Diğer yabancılar için Türkçe ders kitaplarında olmayıp (Göçen, 2016; Hayran 2019) incelenen ders kitaplarında olan ikilemelerden bazıları şunlardır: “*İster ister, biner binmez, çisil çisil, tamı tamına, alaylı alaylı, gerisin geriye, hatır hatır, hekim mekim, kafa kafaya, kaşık kaşık, oyun moyun, ulu mu ulu, vah vah, ardi sıra, dergi mergi, dişe diş, fiyüt fiyüt, gerek gerek, hazırlaya hazırlaya, ileri geri, iş miş, kurtuluş murtuluş, mırın kırın, mışıl mışıl, mini mini, okul mokul, otlaya otlaya, söke söke, süklüm püklüm, zir zibil, ziyankar mı ziyankar*”. Bu ikilemeler, ders kitaplarındaki sıklıklarına ve ilk defa kullanıldıkları dil seviyelerine göre araştırmacılar ve eğitimciler tarafından değerlendirilip Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecine ve ders materyallerine dâhil edilebilir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setindeki A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında kullanılan toplam atasözü sayısı 26, farklı atasözü sayısı 21’dir. Toplam ve farklı atasözü sayısının en yüksek olduğu ders kitabı, B1 seviyesi ders kitabıdır. Toplam ve farklı atasözü sayısının en az olduğu ders kitapları ise B2 seviyesi ders kitabıdır. Oysaki öğrenenlere en çok atasözünün öğretilebileceği seviye bu dil seviyesidir. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setindeki A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında yer alan toplam ve farklı atasözü sayısı ile diğer çalışmalarda (Göçen, 2016; Hayran, 2019) farklı yabancılar için Türkçe ders kitaplarından elde edilen atasözü sayıları karşılaştırıldığında incelenen ders kitaplarında kullanılan atasözü sayısının diğer ders kitaplarındaki atasözü sayısının altında olduğu görülmektedir. Atasözlerinin ders kitaplarında yeteri kadar kullanılmaması, başarılı bir kültür aktarımının gerçekleşmemesine sebep olabilir.

Araştırma kapsamında incelenen A1 seviyesi ders kitabında hiç atasözü bulunmamaktadır. Atasözleri mecaz anlam taşıdıkları ve uzun bir cümle yapısına sahip oldukları için A1 seviyesinde Türkçe öğrenenler için öğrenilmesi zor yapılardır. Kurudayıoğlu’na (2020, s. 60) göre A1 seviyesi, hedef dilin giriş kapısıdır. Kalfa’ya (2020, s. 118) göre atasözleri yalnızca aynı dili konuşanların değil; aynı kültürü paylaşanların yükledikleri ortak anlamsal kodlarla yaşayan sözlü kültür ürünleridir. Bu ifadeler doğrultusunda A1 seviyesi ders kitaplarında atasözü kullanılmasının çok önemli ama erken olduğu anlaşılmaktadır. İncelenen diğer yabancılar için Türkçe ders kitaplarında (Göçen 2016; Hayran, 2019) da atasözü kullanımının A2 seviyesinden itibaren başladığı görülmektedir.

Farklı atasözü sayısının, toplam atasözü sayısına bölünmesi ile elde edilen atasözü katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviyelerin B1, B2 ve C2 seviyesi ders kitapları olduğu görülmektedir. Buna göre B1,

B2 ve C2 seviyesi ders kitaplarındaki toplam atasözleri içinde farklı atasözü kullanım oranının yüksek olduğu söylenebilir. A2 ve C1 seviyesi ders kitaplarında atasözü katsayısının diğer seviyelere göre düşük olduğu görülmüştür. Buna göre atasözü tekrarının en fazla yapıldığı seviye, A2 seviyesidir. Bu da atasözlerinin kalıcı bir biçimde öğrenilmesi için uygundur.

Araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarında en sık kullanılan atasözlerinin Gazi, Yeni Hitit, İstanbul ve Yedi İklim Türkçe ders kitaplarında yer alan atasözlerinden (Göçen, 2016; Hayran, 2019) genellikle farklı atasözleri olduğu görülmektedir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim setindeki A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında kullanılan toplam tekerleme sayısı 11, farklı tekerleme sayısı 10'dur. Toplam ve farklı tekerleme sayısının en yüksek olduğu ders kitabı, B1 seviyesi ders kitabıdır. Toplam ve farklı tekerleme sayısının en az olduğu ders kitabı ise, C2 seviyesi ders kitabıdır. A1 ve A2 seviyesi ders kitaplarında hiç tekerleme bulunmamaktadır. Benzer şekilde diğer yabancılar için Türkçe ders kitaplarında da temel seviyede tekerlemeler kullanılmamaktadır (Göçen, 2016). Tekerlemelerin telaffuzu zor olduğu için temel seviye Türkçe ders kitaplarında yer almaması beklenen bir durumdur. İncelenen ders kitaplarında kullanılan farklı ve toplam tekerleme sayısının diğer yabancılar için Türkçe ders kitaplarına göre (Göçen, 2016) daha fazla olduğu görülmektedir. Bu anlamda incelenen öğretim setinin, tekerleme konusunda öğrenenlerin söz varlığını diğer ders kitaplarına göre daha fazla genişlettiği söylenebilir.

Farklı tekerleme sayısının, toplam tekerleme sayısına bölünmesi ile elde edilen tekerleme katsayısı değerinin en yüksek olduğu seviyelerin B1 ve C2 seviyesi ders kitapları olduğu görülmektedir. Buna göre B1 ve C2 seviyesi ders kitaplarındaki toplam tekerleme içinde farklı tekerleme kullanım oranının yüksek olduğu söylenebilir. C1 seviyesi ders kitaplarında tekerleme katsayısının diğer seviyelere göre düşük olduğu görülmüştür. Buna göre tekerleme tekrarının en fazla yapıldığı seviye, C1 seviyesidir. C1 ve C2 seviyesinde tekrardan çok farklı kullanıma yer vermek öğrenenlerin söz varlığını genişletecektir.

Araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarında en sık kullanılan tekerlemelerin Gazi, Yeni Hitit, İstanbul ve Yedi İklim Türkçe ders kitaplarında yer alan tekerlemelerden (Göçen, 2016; Hayran, 2019) genellikle farklı tekerlemeler olduğu görülmektedir.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe öğretim seti ders kitaplarının hiçbirinde bilmeceye rastlanmamıştır. Bilmece kullanımı konusunda diğer yabancılar için Türkçe ders kitapları incelendiğinde de İstanbul yabancılar için Türkçe ders kitaplarının haricinde diğer ders kitaplarında bilmece kullanımına rastlanmamıştır (Göçen, 2016).

4.2 Sonuç ve Öneriler

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitaplarında 6497'si farklı olmak üzere toplam 60626 söz varlığı ögesi bulunmaktadır. Ders kitaplarında sayı bakımından sırasıyla en fazla isim ve fiillerden oluşan sözcükler, deyimler, ikilemeler, atasözleri ve tekerlemeler yer almaktadır. Araştırma sonucunda, incelenen ders kitaplarında bilmeceye ise hiç yer verilmediği tespit edilmiştir.

Çalışma kapsamında, incelenen ders kitaplarında yer alan sözcüklerin büyük oranda tekrar ettiği tespit edilmiştir. Sözcüklerin büyük oranda tekrar etmesi, Türkçe öğrenenlerin sözcüklerle tekrar tekrar karşılaşarak bu sözcükleri kalıcı olarak öğrenmelerini sağlayacaktır. Bu anlamda incelenen ders kitapları isim ve fiillerin kalıcı bir biçimde öğrenilmesi konusunda öğrenenleri desteklemektedir. Bununla beraber ders kitaplarındaki deyimler, ikilemeler, atasözleri ve tekerlemelerin büyük oranda birbirinden farklı olduğu tespit edilmiştir. Bunun, bu söz varlığı unsurlarının öğrenilmesini zorlaştıracığı söylenebilir.

Araştırma sonunda yabancılar için Türkçe ders kitaplarında yer almayan yeni sözcüklerin Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe ders kitaplarında yer aldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi yabancılar için Türkçe ders kitaplarının Türkçe öğrenenlerin sözcük dağarcığına diğer kitaplarda olmayan yeni sözcükleri kazandırdığı söylenebilir. Bu sözcükler araştırmacılar tarafından değerlendirilebilir; sözcükler ders kitaplarındaki sıklıklarına ve ilk defa kullanıldıkları dil seviyelerine göre öğretim sürecine ve ders materyallerine dâhil edilebilir.

Araştırma kapsamında incelenen ders kitaplarında en sık kullanılan deyimlerin, ikilemelerin, atasözlerinin ve tekerlemelerin diğer ders kitaplarından genellikle farklı olduğu görülmektedir. Bilmeceler ise incelenen ders kitaplarında yer almazken farklı yabancılar için Türkçe ders kitaplarında az sayıda da olsa yer almaktadır. Tüm bunlar yabancılar için hazırlanmış Türkçe ders kitapları arasında deyim, ikileme, atasözü, tekerleme ve bilmece öğretimi konusunda ortak bir kabulün, standart bir söz varlığı listesinin olmadığını ve buna ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Araştırma sonunda incelenen ders kitaplarında yer alan söz varlığı ögesinin sayısı, bunların neler olduğu ve ne kadar sıklıkla kullanıldığı gibi konularda diğer yabancılar için Türkçe ders kitaplarıyla farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu da hangi dil seviyesinde, hangi sözcüklerin öğretileceği konusunda henüz birliğin olmadığını göstermektedir. Bu çalışma sonucunda elde edilen söz varlığı ögelerinin, hangi dil seviyesinde hangi söz varlığı unsurlarının öğretilebileceğine yönelik yapılan araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Apaydın, N. (2010). *6. sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Arslan, N. (2014). *Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında söz varlığı unsurlarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Aydın, M. ve Açık, F. (2017). TÖMER kitaplarındaki kelime varlığı. *International Journal of Language Academy*, 5(1), 337-348.
- Aydın, M. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders ve okuma kitaplarındaki sözcük sıklığı ve seviyelere göre sözcük hazinesi çalışması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baş, B. (2006). *1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı sahasında yazılmış tahkiyeli metinlerin söz varlığı üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bozkurt, B. (2015). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde orta seviye (B1-B2 düzeyi) hedef sözcük belirleme çalışması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çal, A. (2015). *1975-1980 yıllarındaki siyasi gazetelerde Türkçenin kullanımı*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Çifçi, M. (1991). *Bir grup yükseköğrenim öğrencisi üzerinde kelime serveti araştırması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Demiriz, H. N. (2019). *Türkçenin Sözcük Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Fraenkel, J.R. ve N.E. Wallen (2000). *How to Design and Evaluate Research in Education*. (4th Edt.) Boston: McGraw-Hill.
- Göçen, G. (2016). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Göz, İ. (2003). *Yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.
- Gündoğdu, İ. (2019). *Kültürler arası iletişim yaklaşımı açısından Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki deyimler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Hayran, T. (2019). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığına yönelik bir inceleme*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- İpek-Eğilmez, N. (2010). *İlköğretim Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarına aktarımı*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Kalfa, M. (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürel Unsurların Önemi*. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* (ss. 111-121). Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Karadağ, Ö. (2005). *İlköğretim I. kademe öğrencilerinin kelime hazinesi üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karatay, H. (2004). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarının ortak sözcük kazandırma yönünden değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kılıç, T. (2017). *Yedi İklim Türkçe ve İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim setlerindeki fiilimsilerin kullanım sıklığının belirlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Kurudayıoğlu, M. ve Karadağ, Ö. (2005). Sözcük hazinesi çalışmaları açısından sözcük kavramı üzerine bir değerlendirme. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 293-307.
- Kurudayıoğlu, M. (2005). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin sözcük hazinesi üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kurudayıoğlu, M. (2020). *Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi*. H. Karatay (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi El Kitabı* (ss. 47-78). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Mustafaoğlu, R. (2018). *Yabancı dil olarak İngilizce ve Türkçe öğretimi A1 ve A2 seviyesindeki ders kitaplarının söz varlığı bakımından karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ölker, G. (2011). *Yazılı Türkçenin kelime sıklığı sözlüğü (1945-1950)*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

- Özdemirel, A. Y. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce ders kitaplarındaki sözcüklerin kullanım sıklığı bağlamında değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Pilav, S. (2008). *Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin söz varlığı üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Serin, N. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitapları ile bu kitapları kullanan öğrencilerin söz varlığının karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Şenyiğit, Y. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde sözlü dilin sözcük sıklığı ve A1-A2 seviye sözlüğü*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Şimşek, N. D. (2015). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerin ilişkisel söz varlığı açısından değerlendirilmesi. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3, 809-827.
- Temur, T. (2006). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin yazı dilindeki kelime hazinelerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Turhan, H. (2010). *8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin söz varlığı açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Uluçay, M. (2011). *İlköğretim 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığının ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı ders kitaplarındaki metinlere altyapı oluşturma yeterliliği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Uludağ, Ç. (2010). *7. sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yahşi, Ö. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde temel düzey söz varlığını belirleme: Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitapları ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı ve sözlü anlatım uygulamalarına dayalı söz varlığı*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Yıldız, F. U. (2018). *Sözcük ve sözcük öğretimi*. M. Durmuş ve A. Okur (Ed.), *Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı* (2. Baskı) (ss. 359-366). Ankara: Grafiker Yayınları.

Extended Abstract

Through words, people convey the feelings and thoughts in their minds to others. Vocabulary acquisition is a necessary and compulsory element in the language teaching process. According to Şenyiğit (2020, p. 22), teaching vocabulary is indispensable for language teaching. Vocabulary teaching starts with the acquisition of the words that the learner will use most frequently and continues with the addition of words suitable for the learners' language learning purposes (Yıldız, 2018). Frequency studies are carried out for the use of words in order to determine which words will be taught and when.

As Göçen (2016) stated, the most frequently used words and phrases in the language should be taught primarily in the teaching of Turkish as a foreign language, as in the process of teaching the mother tongue. In this case, the data obtained as a result of the studies on the mother tongue can be used, but the words needed in the process of teaching Turkish as a foreign language; the age, gender of the learners; may differ due to various reasons such as individual differences and the geography they live in. Considering these reasons, it is a necessity to determine the words and word groups to be taught in vocabulary teaching in the process of teaching Turkish as a foreign language.

Textbooks are the most important basic resource in the teaching environment. In this respect, it is important to examine Turkish textbooks for more foreigners in order to create a unity and criterion for determining the target vocabulary items in the field of teaching Turkish as a foreign language. In this study, it is aimed to determine the frequency of use of vocabulary elements in the textbooks in the Turkish language teaching set of Van Yüzüncü Yıl University.

In this research, "Which vocabulary items are in Turkish textbooks for foreigners and what is the frequency of their use?" Based on the problem question, answers were sought for the following questions:

1. What is the number of vocabulary elements in Turkish textbooks for foreigners?
2. What are the vocabulary elements in the Turkish for foreigners A1 textbook and the frequency of their use?
3. What are the vocabulary elements in the Turkish for foreigners A2 textbook and the frequency of their use?
4. What are the vocabulary elements in the Turkish for foreigners B1 textbook and the frequency of their use?
5. What are the vocabulary elements in the Turkish for foreigners B2 textbook and the frequency of their use?
6. What are the vocabulary elements in the Turkish for foreigners C1 textbook and the frequency of their use?
7. What are the vocabulary elements in the Turkish for foreigners C2 textbook and the frequency of their use?

The method of the research is qualitative case study. In this study, a total of 6 Turkish textbooks, A1, A2, B1, B2, C1 and C2 level, in the Turkish language teaching set of Van Yüzüncü Yıl University were examined. Data were collected by document analysis. Descriptive and content analysis were used together in the analysis of the data on the vocabulary elements in the textbooks. Within the scope of the study, the frequencies of the vocabulary elements in the Turkish textbooks for foreigners were determined in the descriptive analysis; In the content analysis, it has been determined which vocabulary

elements are found in Turkish textbooks for foreigners. In the study, CIBAKAYA 2.3 index program was used to determine the frequency of use of vocabulary elements in textbooks. The data obtained are presented in tables.

There are a total of 60626 vocabulary items, 6497 of which are different, in the Turkish A1, A2, B1, B2, C1 and C2 course books of Van Yüzüncü Yıl University. In the textbooks, there are words, idioms, reduplications, proverbs and rhymes consisting of nouns and verbs, respectively, in terms of number. As a result of the research, it was determined that riddles were not included in the textbooks examined.

Within the scope of the study, it was determined that the words in the examined textbooks were mostly repeated. The repetition of words will enable Turkish learners to learn these words permanently by encountering them again and again. In this sense, the examined textbooks support learners in the permanent learning of nouns and verbs. However, it has been determined that the idioms, reduplications, proverbs and rhymes in the textbooks are largely different from each other. It can be said that this will make it difficult to learn these vocabulary elements.

At the end of the research, it was determined that the new words that are not included in the Turkish textbooks for foreigners are included in the Turkish textbooks for foreigners of Van Yüzüncü Yıl University. In this context, it can be said that Van Yüzüncü Yıl University Turkish course books for foreigners have added new words to the vocabulary of Turkish learners that are not found in other books. These words can be evaluated by researchers; words can be included in the teaching process and course materials according to their frequency in the textbooks and the language level they are used for the first time.

It is seen that the most frequently used idioms, reduplications, proverbs and rhymes in the textbooks examined within the scope of the research are generally different from other textbooks. Riddles, on the other hand, are not included in the examined textbooks, but they are included in Turkish textbooks for different foreigners, albeit in small numbers. All these show that there is no common acceptance, a standard vocabulary list, and that there is a need for teaching idioms, reduplications, proverbs, rhymes and riddles among Turkish textbooks prepared for foreigners.